

अञ्जनक (von अञ्जन) 1) adj. (ein Adhājā oder Anuvāka,) in dem das Wort अञ्जन vorkommt, gaṇa गोषदादि. — 2) f. °की N. einer Pflanze, Suṣr. 2, 108, 18; vgl. अञ्जनी.

अञ्जनकेशी (von 2. अञ्जन + केश) f. N. eines vegetabilischen Parfums AK. 2, 4, 18.

अञ्जनामिका (von अञ्जन + नामन्) f. ein Auswuchs am Augenniede Suṣr. 2, 320, 10. 333, 17.

अञ्जना f. 1) N. pr. eine Tochter Vāgrendra's und Mutter des Pra-varasena Rāga-Tar. 3, 105. — 2) N. einer Aeffin, der Mutter Hanu-mant's, H. an. 3, 355. MED. n. 27. R. 5, 1, 58. 2, 14. 3, 27.

अञ्जनगिरि (अञ्जन + गिरि) m. N. eines Berges gaṇa किंप्रलुकादि; P. 6, 2, 94, Sch. — Vgl. 1. अञ्जन 5.

अञ्जनाधिका (अञ्जन + अधिका) f. eine Art Eidechse H. 1298. — Vgl. 1. अञ्जन 1. und अञ्जनिका a.

अञ्जनावती (von अञ्जनावत् und dieses von अञ्जन) f. N. pr. das Weib-chen des Weltelephanten Supratika AK. 4, 1, 3, 6. des Aṅgana Hār. 147.

अञ्जनिक (von 1. अञ्जन) 1) m. (?) gaṇa पुरोहितादि. — 2) f. °का. a) eine Art Eidechse H. 1298. — b) eine junge Maus Ġaṭāḍh. im ÇKDn.; falsche Lesart für अञ्जलिका.

अञ्जनी (von अञ्जन nom. ag. von अञ्ज) f. 1) = लेप्ययोषित् H. an. 3, 355. = लेप्यनारी MED. n. 27. = लेपकामिनी Hār. 161. — 2) N. zweier Pflanzen: a) = कटुकावृत्. — b) कालाञ्जनीवृत् Rāgan. im ÇKDn.

अञ्जल am Ende einer Zusamm. nach द्वि und त्रि = अञ्जलि 2. Vop. 6, 57.

अञ्जलि Up. 4, 2. m. Tri. 3, 5, 3. Siddh. K. 250, a, 5. 1) die beiden hohl an einander gelegten Hände AK. 2, 6, 3, 36. H. 598. an. 3, 624. MED. I. 60. सर्वाभिः (अङ्गुलीभिः) समस्याञ्जलिनाध्यावपति Çat. Br. 3, 3, 13. Kātj. Çr. 7, 7, 18. यद्यनुलभेरन्प्रसूतमात्रं वाञ्जलिमात्रं वा Çat. Br. 4, 5, 20, 7. चतुर्णां पात्राणामञ्जलिप्रसूतानां च Kātj. Çr. 20, 1, 4. अञ्जलौ मन्यमाधाय Kāṇḍ. Up. 5, 2, 6. वातहोमाञ्जुहोत्यञ्जलिनाहृत्य Kātj. 18, 6, 1. bei Manth. zu VS. 18, 45. अथो ऽञ्जलिनादय id. bei id. zu 20, 19. अञ्जलिनाप उपाचति Çat. Br. 13, 8, 4, 5. अविच्छेदत्यञ्जलीन् Āçv. Gṛh. 1, 8. न वार्यञ्जलिना पिबेत् M. 4, 63. Jāṅ. 1, 138. अञ्जलिपानान्नाक्षपान् R. 2, 68, 18. शिप्रवृषणावृत्कृत्याधाय चाञ्जलौ M. 11, 104. हर्वासर्षपपुष्पाणां द्वावर्षा पूर्णमञ्जलिम् Jāṅ. 1, 289. जलस्याञ्जलयो दश 3, 105. पत्रैरञ्जलिमापूर्य Mit. 147, 7. वीजाञ्जलिः Māṅk. 6, 20. सलिलाञ्जलि 2 Handvoll Wasser zu Ehren eines Verstorbenen (vgl. उदकक्रिया): पितरो ऽपि न गृह्णति तदन्नं सलि-लाञ्जलिम् Pañkāt. II, 111. तीर्थेषु तोषाञ्जलिः Amar. 25. मानस्यापि जला-ञ्जलिः — लेकिन दत्तः 97. मूषिकाञ्जलि die an einander gelegten Vorder-pfötchen einer Maus: सुपूरा मूषिकाञ्जलिः Pañkāt. I, 31. II, 145; vgl. अञ्जलिका. Die Hände hohl an einander legen und dieselben zur Stirn führen ist ein Zeichen der Ehrerbietung und Unterwürfigkeit: अञ्जलिं निधा Çat. Br. 1, 4, 5, 1. अञ्जलिं कर् Kātj. Çr. 3, 1, 15. R. 1, 33, 23. 2, 12, 33. Draup. 1, 10. कृताञ्जलि adj. M. 4, 154. 7, 91. R. 1, 3, 2. राघवाय — 4, 12, 1. कृत्वा शिरसि चाञ्जलिम् 5, 62, 11. 4, 11, 7. मयायं रचितो ऽञ्जलिः 2, 13, 12. एषो ऽञ्जलिर्मया बद्धः 4, 6, 12. 9, 6. शिरस्यञ्जलिमाधाय 5, 31, 1. 6, 112, 4. उद्यताञ्जलि 2, 13, 14. 3, 44, 9. नियताञ्जलि 3, 18, 15. प्रयताञ्जलि 3, 68, 23. संकृताञ्जलि 5, 33, 16. 6, 111, 49. प्रगृहीताञ्जलि 2, 14, 56. गृह्याञ्जलो 2, 3, 32. अञ्जलिं प्रतिग्रह्य Ehrenbezeugungen empfangen 2, 12, 45. Häufig wird

अञ्जलि mit पुट Höhlung verbunden: कृताञ्जलिपुट R. 1, 9, 62. 39, 9 (f. °पुटा). 43, 18. 2, 3, 32. बद्धाञ्जलिपुट 1, 68, 3. 6, 37, 73. f. °पुटा 6, 101, 26. श्लिष्टाञ्जलिपुटा 3, 4, 1. प्रक्ष्णाञ्जलिपुट 2, 16, 25. अथवाञ्जलिपुटपेय Verz. d. B. H. No. 556. mit कारपुटः बद्धा कारपुटाञ्जलिम् R. 5, 64, 5. Vgl. प्राञ्जलि, ब्रह्माञ्जलि. — 2) N. eines Hohlmaasses (zwei Handvoll) = कुडव H. an. 3, 624. MED. I. 60. Vop. 6, 57. Suṣr. 1, 146, 18. 2, 163, 7.

अञ्जलिक (von अञ्जलि) 1) m. (?) gaṇa पुरोहितादि. — 2) f. °का eine junge Maus Ġaṭāḍh. im ÇKDn.; vgl. Pañkāt. I, 31. II, 145: सुपूरा मूषिकाञ्जलिः; vgl. अञ्जनिका.

अञ्जलिकर्मन् (अञ्जलि + कर्मन्) n. das Aneinanderlegen der hohlen Hän-de als Zeichen der Ehrerbietung und Unterwürfigkeit MBh. in LA. 48, 17.

अञ्जलिकारिका (अञ्जलि + कारिका) f. 1) eine menschliche Figur aus Lehm (mit hohl an einander gelegten Händen?) H. 1014. — 2) N. einer Pflanze, Mimosa pudica (लज्जालुलता), Rāgan. im ÇKDn.

अञ्जलीकर् (अञ्जलि + कर्) die Hände hohl an einander legen: स-त्ताश्चयपत्राणि हस्तयोरञ्जलीकृतयोर्न्यसित् Nārada in Mit. 147, 6.

अञ्जम् (von अञ्ज् n. 1) Salbe, Mischung, Mengung: उषर्बुधः स्वस्मि-नञ्जसि क्राणस्य स्वस्मिनञ्जसि RV. 1, 132, 2. — 2) das Gleiten, Glitschen; daher adv. flink, plötzlich: अञ्जः समुद्रमवज्गमुरायः RV. 1, 32, 2. स ह्यञ्जो वरंसि विन्वाभवंतस्म 190, 2; vgl. अञ्जसा.

अञ्जस (von अञ्ज्) 1) adj. gerade (in moralischem Sinne) H. 375; vgl. अञ्जसीन. — 2) f. अञ्जसी die Rasche, Name eines in den Lüften gedach-ten Wasserstromes: अञ्जसी कुलिशी वीरपत्नी RV. 1, 104, 4.

अञ्जसा (instr. von अञ्जस्) adv. gaṇa स्वरदि; am Anfange eines comp. P. 6, 3, 3. VArt. 1. 1) gerades Weges, stracks, geradeaus: पथेव यत्तवानु-शासता रजो ऽञ्जसा शासता रजः RV. 1, 139, 4. वेत्या हि वेधो अघ्ननः पथश्च देवाञ्जसा die Strassen und Wege stracks (d. i. die geradeaus führenden) 6, 16, 3. यो अञ्जसानुशासति der geradeaus weist 54, 1, त्वं चकार्य मनवे स्यो-नान्यथो देवत्राञ्जसेव यानान् 10, 73, 7. अञ्जसा सत्यमुप गेषम् VS. 3, 5. अञ्ज-सोपपेत्य Çat. Br. 2, 7, 3, 7. यया तेत्रतो ऽञ्जसा नयेत् 13, 2, 2. 5, 3, 6. Āçv. Çr. 5, 11. स गच्छत्यञ्जसा सप्त शाश्वतम् M. 2, 244. अञ्जसा जग्मुः स्व-मालयम् Siv. 6, 44. पाक्षेतत्पुरमञ्जसा Arā. 10, 16. in Verbindung mit प्र-त्यक्षम् direct, unmittelbar Çat. Br. 2, 2, 22. 4, 4, 17. — 2) alsobald, sogleich AK. 3, 5, 2. H. 1530. MED. avj. 81. Brh. Ār. Up. 3, 9, 28. 4, 4, 15 (Çāṅk. an beiden Stellen = साक्षात्). सर्वमेवाञ्जसा वद् M. 8, 101. गिरि-त्रजं शीघ्रमासेदुरञ्जसा R. 2, 68, 21. पार्थमानर्चुरञ्जसा Indr. 3, 1. Vikr. 48. — 3) in Wahrheit, der Wahrheit gemäss AK. 3, 5, 12. MED. avj. 81. H. 5. 200 (lies ऽद्वाञ्जसा). शम्पुर्ह वै बार्हस्पत्यो ऽञ्जसा यज्ञस्य संस्थां विदोचकार Çat. Br. 1, 9, 4, 24. Kullūka erklärt an beiden u. 1. und 2. aus Manu an-geführten Stellen अञ्जसा durch तत्त्वतः.

अञ्जसायन (अञ्जसा + अयन) adj. f. 1) geradeaus gehend, — führend: सा यथा सुतिरञ्जसायनी Ait. Br. 4, 17.

अञ्जसीन (von अञ्जस) adj. f. या geradeaus führend: एतद् भद्रमनुशास-नस्योत सुति विन्दत्यञ्जसीनीनाम् das ist der Segen der Belehrung: man findet den geraden Weg RV. 10, 32, 7.

अञ्जस्यौ (अञ्जस् 1. + पा adj.) adj. die Mischung (des Soma u. s. w.) trinkend: (अग्निम्) इममञ्जस्यामुभयै अकृषवत् RV. 10, 92, 2. तदिदं द्रव्यद्रव्यो विमोचने यामनञ्जस्या इव घेडं पबिन्निः 94, 13.